Fryderyk Chopin (1810 – 1849)

Fryderyk Chopin (urodzony w 1810 w Żelazowej Woli pod Warszawą - zmarły w 1849 roku w Paryżu) – genialny pianista i kompozytor. Jeden z najważniejszych twórców muzyki europejskiego romantyzmu.
Na znaczku czechosłowackim, wydanym w 1949 roku, uczczono 100 rocznicę śmierci kompozytora. Fryderyk Chopin żył zaledwie 39 lat ale pozostawił po sobie wielki dorobek. Na doskonałym graficznie znaczku czechosłowackim Szopena przedstawiono na tle budynku konserwatorium w Warszawie.

Znacznie prostszy i skromniejszy znaczek węgierski z 1985 roku pokazuje Chopina po prostu jako mistrza fortepianu.

Na znaczku wydanym w Emiratach Arabskich (Ras Al Khaima), w 1969 roku, przedstawiono reprodukcję portretu Chopina, wykonanego przez znakomitego, francuskiego malarza romantycznego Eugene'a Delacroix.
Ci wielcy artyści doby romantyzmu znali się i przyjaźnili.

Fryderyk Chopin – cudowne dziecko już w wieku siedmiu lat, po roku nauki gry na fortepianie u Wojciecha Żywnego, tworzy pierwszą kompozycję zapisaną przez ojca. W wieku 12 lat rozpoczyna naukę u Józefa Elsnera. Studia kompozytorskie odbywa w latach 1826-1829 w Szkole Głównej Muzyki. W Warszawie znany jest już wówczas jako genialny pianista. Na jego drugim publicznym koncercie w Warszawie na widowni zgromadziło się 900 osób. W lipcu 1829 roku wyjechał z koncertami do Wiednia. W roku 1830 wyjechał z Polski na zawsze. Bezskutecznie próbował wrócić po wybuchu powstania listopadowego. W 1831 roku zamieszkał na stałe w Paryżu, choć od czasu do czasu również podróżował koncertując w Niemczech, Anglii i Szkocji. Jako bywalec salonów utrzymywał kontakty z ówczesnymi środowiskami artystycznymi. Przyjaźnił się z muzykami, poetami i malarzami, miedzy innymi z Delacroix, Lisztem, Mendelssohnem, Schumannem, Heinem, Mickiewiczem i Norwidem. W 1835 roku, już chory na gruźlicę, spotkał się z rodzicami w Karlsbadzie. Od 1836 roku datuje się jego znajomość z George Sand, z którą połączył go wieloletni związek. Ostatni publiczny koncert Chopina odbył się 16 listopada 1848 roku. W rok później zmarł.
Ranga jego muzyki została w pełni doceniona znacznie później. Dzisiaj uznawany jest powszechnie za jednego z głównych twórców europejskiego romantyzmu.

Serce kompozytora wmurowano w jeden z filarów kościoła Świętego Krzyża w Warszawie, na którym umieszczono napis, cytat z Ewangelii: „Gdzie skarb twój, tam serce twoje”.

Jak łatwo zauważyć, autorzy dwóch kolejnych znaczków - to znaczy znaczków wydanych w 1960 roku przez poczty Ludowej Republiki Rumunii i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, z okazji 150 rocznicy urodzin Chopina - w swych projektach oparli się wprost na portrecie wykonanym przez Eugeniusza Delacroix.

W 1961 roku poczta Niemieckiej Republiki Demokratycznej (NRD) wydała serię znaczków pocztowych z okazji przypadającej wówczas 150 rocznicy urodzin Franza Liszta (1811-1886). Na znaczku o nominale 25 fenigów pokazano także dwóch przyjaciół – dwóch genialnych kompozytorów i niedoścignionych mistrzów fortepianu doby romantyzmu: Franza Liszta i Fryderyka Chopina.

Na znaczku wydanym w 1980 roku w Paragwaju Chopin pokazany jest tylko w medalionie umieszczonym w prawym górnym rogu a całość zajmuje obraz Edgara Degas’a, z 1890 roku, przedstawiający ćwiczące baletnice.

Kolejny znaczek wydano w 1985 roku w Gwinei Bissau, dawnej kolonii portugalskiej, niepodległej dopiero od 1974 roku. W tym przypadku zastanawiającym jest bardzo duże podobieństwo do znaczka węgierskiego, wydanego także w 1985 roku. Kto od kogo ściągał? Na znaczku węgierskim jest nazwisko projektanta (Varga F.); na znaczku z Gwinei Bissau podpisu brak.

W 1997 roku poczta Kuby wydała serię znaczków poświęconą wielkim kompozytorom. Wśród tych wielkich znalazł się oczywiście także Fryderyk Chopin. Obok portretu mistrza pokazano rodzinny dom Fryderyka w Żelazowej Woli, o czym informuje wyraźny napis w języku hiszpańskim.

Francuzi przypomnieli o Fryderyku Chopinie w 1999 roku, kiedy przypadała 150 rocznica śmierci mistrza fortepianu. Na znaczku podano dwie jego nominalne ceny określone w dotychczasowej walucie (frank) i w nowej walucie europejskiej (euro).

****

Oczywiście, Fryderyk Szopen (taka pisownia nazwiska kompozytora jest również przyjęta) zajmuje bardzo ważne miejsce także w polskiej filatelistyce.

Seria pokazana obok wydrukowana została 8 listopada 1954 i promowała Konkurs im. Fryderyka Chopina. Znaczki zaprojektowane przez Cz. Kaczmarczyka wydrukowano w zróżnicowanych nakładach. Nakład znaczka o nominalnej wartości 45 groszy wyniósł 3 miliony 568 tysięcy sztuk, najpopularniejszy, najczęściej używany znaczek o wartości 60 groszy wydrukowany został w olbrzymiej ilości 55 milionów 260 tysięcy sztuk, a z kolei nakład znaczków o wartości 1 zł, znacznie rzadziej kupowanych, wyniósł tylko 210 tysięcy.

Wcześniej, bo już w 1947 roku pojawiły się znaczki z portretem Chopina w serii przedstawiającej najwybitniejszych przedstawicieli polskiej kultury. Były dwa wydania serii nazwanej Kultura Polska. W pierwszej serii drukowanej od 1 marca do 10 maja 1947 roku pojawił się znaczek niebiesko-zielony. W drugiej serii drukowanej od 18 maja do 31 października 1947 roku znalazł się znaczek zielony. Projektantem był St. Żechowski.

22 lutego 1955 roku wydano dwa znaczki z okazji V Międzynarodowego Konkursu im. Fr. Chopina. Projektant K. Podlasiecki wykorzystał tu popiersie mistrza według kamei wykonanej w białym agacie przez Luigi Islera około 1847 roku. Nakłady wyniosły: znaczek 40gr – 26 milionów szt., znaczek 60 gr – 331 tysięcy szt.

Kolejny znaczek z wizerunkiem genialnego kompozytora poczta polska wydała 22 lutego 1960 roku dla przypomnienia o 150 rocznicy jego urodzin. Projektant posłużył się znanym portretem Euge-niusza Delacroix, znajdującym się w Luwrze a mistrzowski staloryt, który

posłużył do drukowania znaczków wykonał Z. Kowalski).

20 czerwca 1962 roku wydano drugą 6-znaczkową serię przedstawiającą Wielkich Polaków. Na znaczkach pierwszej serii, wydanej rok wcześniej znaleźli się: Mieszko I, Kazimierz Wielki, Kazimierz Jagiellończyk, Andrzej Frycz-Modrzewski, Mikołaj Kopernik i Tadeusz Kościuszko. W drugiej serii, zaprojektowanej także przez A. Heidricha, z której pochodzi znaczek pokazny powyżej, obok Chopina znaleźli się: Mickiewicz, Słowacki, Traugutt, Jarosław Dąbrowski i Maria Konopnicka. Na znaczku o nominalnej wartości 60gr (wszystkie znaczki tej serii miały tę samą wartość), wydanym w nakładzie 1 miliona 973 tysięcy szt., pokazano portret Chopina wg litografii z 1833 roku autorstwa P. R. Vignerona.

Po dłuższej przerwie postać mistrza pojawiła się na polskim znaczku pocztowym 7 października 1975 roku dla upamiętnienia IX Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina.
Projektant znaczka, S. Małecki, wykorzystał tę samą litografię z 1833 roku ale technika druku – rotograwiura pozwoliła na inne przedstawienie portretu. Na przywieszce przedstawiono faksymile podpisu Chopina. Nakład wyniósł 8 milionów 275 tysięcy szt.

Kolejny znaczek wyróżnia się prostą ale piękną grafiką. Został wydrukowany 2 października 1980 roku, w nakładzie 4 milionów sztuk, z okazji X Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego.

Ostatni z prezentowanych znaczków, zamieszczony na poprzedniej stronie, wydrukowano w 1992 roku. Podobnie jak na polskim znaczku z 1975 roku i na znaczku francuskim z 1999 roku, na znaczku umieszczono również podpis mistrza.